

deSingel

Internationale Kunstcampus

WORLD MUSIC DAYS

**ISCM WORLD MUSIC
DAYS 2012**

ZO 4 NOV 2012

theaterstudio / 18 uur
HERMES ENSEMBLE
olv. **WIM HENDERICKX**
& **MARCO ANGIUS**

blauwe zaal / 20 uur
AQUARIUS
olv. **MARC MICHAEL DE SMET**

2012-2013 NIEUW VLAAMS & INTERNATIONAAL

BLINDMAN [SAX] + [DRUMS]
WHIPLASH
DO 4 OKT 2012

ISCM WORLD MUSIC DAYS ZA 3 & ZO 4 NOV 2012

EMANON ENSEMBLE OLV. RAF DE KENINCK
WO 28 NOV 2012

KONINKLIJK CONCERTGEBOUWORKEST OLV. OTTO TAUSK
ZA 15 DEC 2012

SPECTRA ENSEMBLE OLV. FILIP RATHÉ
PALIMPSEST
WO 16 JAN 2013

CHAMPDACTION
LABO #4
ZO 24 FEB 2013

GUIDO DE NEVE & JAN MICHIELS
WO 22 MEI 2013

REIGAKUSHA GAGAKU ENSEMBLE & ICTUS OLV. GEORGES-ELIE OCTORS
MUSIC WITH SILENT AITAKE'S
DO 20 JUNI 2013

ism. **ISCM-Vlaanderen, Muziekcentrum Vlaanderen**
met steun van **de Vlaamse Gemeenschap, SABAM cultuur,**
Wallonie-Bruxelles International, Fédération Wallonie-Bruxelles,
Kanselarij van de Eerste Minister

er zijn **geen inleidingen** bij de concerten van ISCM World Music Days in
deSingel
teksten programmaboekje **Joep Christenhusz**
coördinatie programmaboekje **deSingel**

gelieve uw GSM uit te schakelen

De inleidingen kan u achteraf beluisteren via www.desingel.be
Selecteer hiervoor voorstelling/concert/tentoonstelling van uw keuze.

**REAGEER
& WIN**

Op www.desingel.be kan u uw visie, opinie, commentaar, appreciatie, ...
betreffende het programma van deSingel met andere toeschouwers delen.
Selecteer hiervoor voorstelling/concert/tentoonstelling van uw keuze.
Neemt u deel aan dit forum, dan maakt u meteen kans om tickets te winnen.

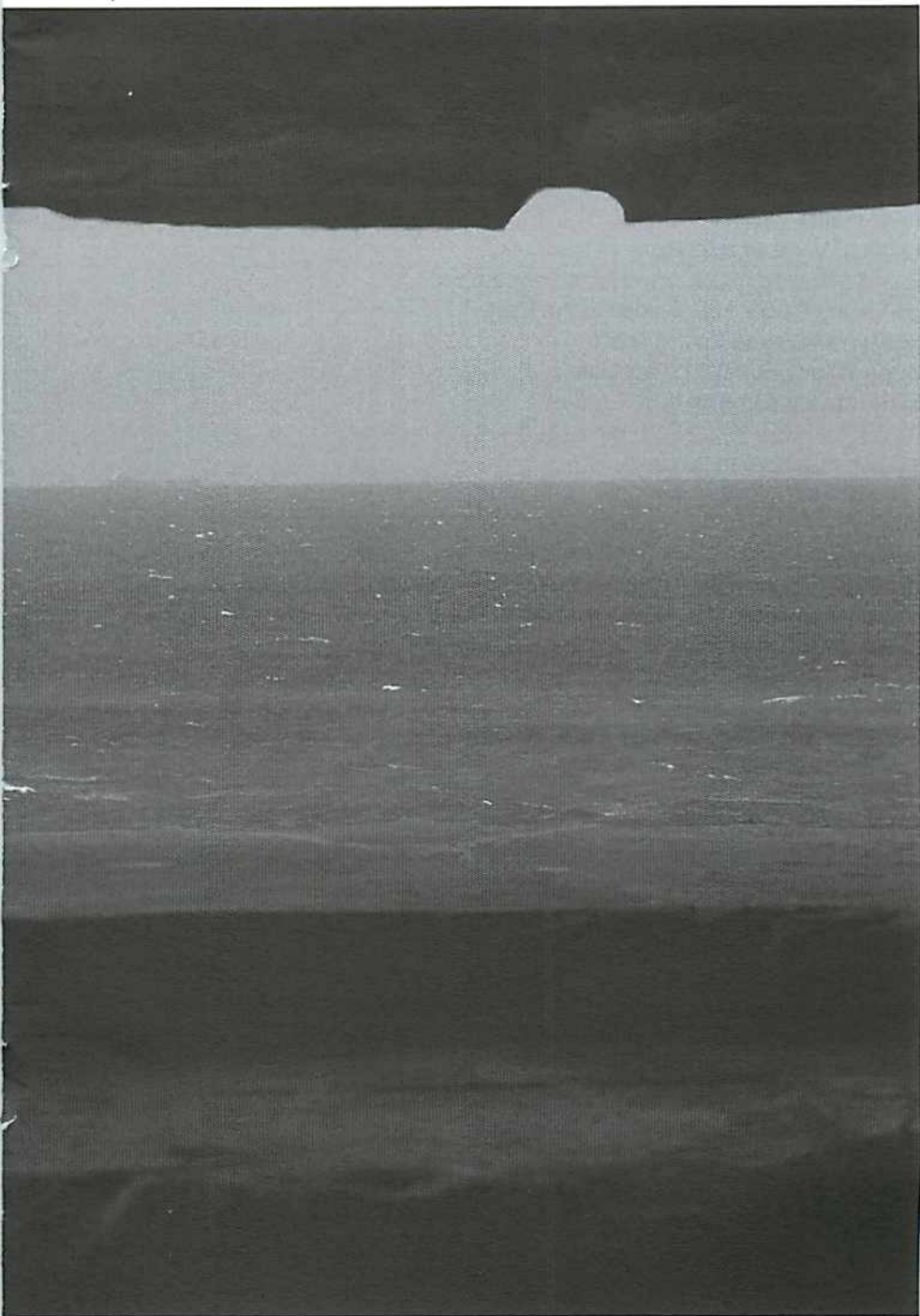

Bij elk concert worden cd's te koop aangeboden door 't KLaverVIER,
Kasteeldreef 6, Schilde, 03 384 29 70 > www.tklavervier.be

Grand café deSingel

open alle dagen 9 > 24 uur
informatie en reserveren +32 (0)3 237 71 00
www.grandcafedesingel.be
drankjes / hapjes / snacks / uitgebreid tafelen

videostill 'Atlantic Wall' © Kurt Ralsko

ISCM WORLD MUSIC DAYS 2012

ZA 3 NOV 2012

17 uur / witte zaal

E-XXI OLV. FILIP RATHÉ

Onur Türkmen (TUR) Lines for an ensemble

Kai-Young Chan (HK) Tinkles in the Rain

Jocelyn Morlock (CAN) Theft

Yordan Goshev (BUL) Diagonals

Madeleine Isaksson (SE) Sondes

18:15 uur / podium rode zaal

CHAMPDACTION

SOLO'S

Luc Brewaeys (B) Black Rock Unfolding

Annelies Van Parys / Anneleen De Causmaeker (B) Parcours

Steven Snowden (USA) Ground Round

Serge Verstockt (B) A la recherche de temps

20 uur / blauwe zaal

SPECTRA ENSEMBLE OLV. FILIP RATHÉ

Eric Nathan (USA) Walls of Light

Demián Luna (ARG) Ecos de Luz

Miguel Farias (CL) Estelas

Filip Rathé (B) Avec diamants extrêmes

Karel Goeyvaerts (B) Das Haar

21.30 uur / muziekstudio

JOHN ECKHARDT contrabas, basgitaar & electronics

Selectie European Competition for Live Electronic Music Projects 2012

22.30 uur / artiestenfoyer

AFTERPARTY

ZO 4 NOV 2012

18 uur / theaterstudio

**HERMES ENSEMBLE OLV. WIM HENDERICKX & MARCO ANGIUS
VJ KURT RALSKE**

Xavier Dayer (CH) Le désert, c'est ce qui ne finit pas de finir / L'océan,
c'est ce qui finit de ne pas finir

Wong Chun Wai (CHI) Nhemamusasa

Jonathan Harvey (UK) Sringara Chaconne

Wim Henderickx (B) Atlantic Wall' voor ensemble, video & electronics
(wereldcreatie)

20 uur / blauwe zaal

AQUARIUS OLV. MARC MICHAEL DE SMET

François Cattin (CH) Comédie 2

Eduardo Andrés Malachevsky (ARG) Do not pass by like a dream

Ed Hughes (UK) 'Homeward Bound' uit 'A burred flame'

Emilio Mendoza (VEN) Susurro II

Roland Coryn (be) Sleep now, o sleep now

Anthony Ritchie (NZ) This sea we cross over

George Balint (ROE) Din Demult

Charles Halka (USA) Dipuku Rauda

Chin Wen Chao (TW) Tsang Tse

zo 4 nov 2012 / 18 uur / theaterstudio
HERMESENSEMBLE
OLV. MARCO ANGIUS & WIM
HENDERICKX / VJ KURT RALSKE

XAVIER DAYER (CH)

Le désert, c'est ce qui ne finit pas de finir / L'océan, c'est ce qui finit de ne pas finir (2010, Belgische creatie) 12'

WONG CHUN WAI (CHI)

Nhemamusasa (2011, Belgische creatie) 6'

JONATHAN HARVEY (UK)

Sringara Chaconne (2008, Belgische creatie) 14'

WIM HENDERICKX (B)

Atlantic Wall (2012, wereldcreatie) 30'

Mireille Capelle mezzo

Karin De Fleyt fluit, piccolo, altfluit

Joost Gils hobo, Engelse hoorn

Peter Merckx klarinet, basklarinet

Wouter Aerts clarinet in A, contrabasklarinet

Dirk Noyen fagot, contrafagot

Simon Haspesslagh hoorn

Serge Rigamont trompet

Bram Fournier trombone

Marco Fusi viool

Orsolya Horvath viool

Marc Tooten altviool

Stijn Saveniers cello

Lode Leire contrabas

Geert Callaert piano

Marc Maes synthesizer

Jorrit Tamminga electronics

Gaetan La Mela percussie

Kurt Ralske visuals

LIJDEN EN LIEFDE

Het HERMESensemble is meer dan gewoon een gezelschap voor hedendaagse muziek. Het Antwerpse collectief heeft interdisciplinaire samenwerking namelijk hoog in het vaandel staan, waardoor veel concerten ook een expliciet visueel karakter krijgen.

Vanavond wordt dat visuele aspect ingevuld door Kurt Walske, die de wereldcreatie van Wim Henderickx' 'Atlantic Wall' opluistert met zijn videokunst. Henderickx schreef een werk dat stil staat bij oorlogsleed, een thema dat ook ten grondslag ligt aan 'Nhemamusasa' van de jonge Chinees Wong Chun Wai. De Brit Jonathan Harvey zocht zijn inspiratie daarentegen in de liefde.

De illusie van oneindigheid

Xavier Dayer (°1972) studeerde aanvankelijk compositie bij Eric Gaudibert in zijn geboorteplaats Genève, waarna hij aan het Parijse IRCAM zijn licht opstak bij Tristan Murail en Brian Ferneyhough. Inmiddels behoort hij tot de meest succesvolle componisten die Zwitserland rijk is: hij ontving diverse prijzen, die hem onder meer werden uitgereikt door Heinz Holliger en Henri Dutilleux, en componeert voor gezelschappen als Ensemble Contrechamps, Ensemble Intercontemporain en de Swiss Chamber Soloists. Dayer over zijn 'Le désert, c'est ce qui ne finit pas de finir / l'Océan, c'est ce qui finit de ne pas finir' (2010): "de woestijn en de oceaan bieden beide een glimp van het oneindige. Welbeschouwd is die oneindigheid natuurlijk denkbeeldig, want de oceaan raakt altijd weer een kust en omgekeerd raakt de woestijn uiteindelijk weer de aan zee. Het idee van een nooit eindigende voortzetting is dus eigenlijk een illusie die wordt veroorzaakt door de enorme hoeveelheden van hetzelfde materiaal: water, dan wel zand.

In mijn compositie heb ik dat idee in muziek willen vertalen. Zij berust daarom op twee soorten muzikaal materiaal: het een bestaat uit vloeiende melodieën (voor mij een analogie met water), het andere uit korte, repeterende noten (een soort 'auditief zand', zo men wil). Deze twee elementen worden vermenigvuldigd door het ensemble: imitaties en overlapping vinden plaats. Uiteindelijk treedt er dus een muzikale illusie van oneindigheid op.

Het citaat van Edmond Jabès, dat trouwens ook een favoriet was van Luigi Nono, leek mij de meest geschikte titel voor een dergelijke compositie: "De woestijn is dat, wat nooit ophoudt met eindigen / De oceaan is dat wat ophoudt niet te eindigen."

Gekapte takken

Wong Chun Wai studeerde aan de Hong Kong Academy for Performing Arts en volgt momenteel een master compositie aan de muziekfaculteit van de Chinese Universiteit van Hong Kong. De afgelopen jaren deed Wong zich gelden als een veelzijdig componist, die zich evenzeer thuis voelt in populaire genres als de musical als in religieuze muziek. Daarnaast componeerde hij diverse filmscores voor de Hong Kong Film Association en heeft hij een bijzondere affiniteit met de traditionele Chinese muziek en bijbehorend instrumentarium.

Voor 'Nhemamusasa' liet Wong zich echter inspireren door een ander werelddeel. De titel verwijst namelijk naar een specifieke stemming van de Afrikaanse 'mbira' (lees: een inheemse duimpiano), maar duidt in het Afrikaans tevens een geïmproviseerde hut aan. "Letterlijk betekent het woord zoiets als 'gekapte takken voor een tijdelijk onderkomen'", aldus Wong, "en die overlevingstechniek wordt nog altijd toegepast door Afrikaanse rebellen."

Daarmee raken we aan het diepere thema van Wongs compositie: het oorlogsgeweld dat diepe sporen heeft nagelaten op het Afrikaanse continent. Naast verwijzingen naar Afrikaanse cross-rhythms en typische melodische wendingen, wordt het 'Nhemamusasa' daarom gekenmerkt door een beklemmende sfeer die het lijden van het Afrikaanse volk verklankt.

Variaties op een liefdesmotief

Jonathan Harvey (*1939) behoort al jaren tot de meest gespeelde avant-garde componisten van zijn generatie. Zijn muziek werd dan ook al meerdere keren bekroond, onder meer met de prestigieuze Musical Composition Prize of Monaco, die hij in 2009 ontving voor zijn orkestwerk 'Speakings'.

Kern van Harvey's succes ligt in de prikkelende dubbelzinnigheid van zijn muziek. Een groot deel van zijn oeuvre ontsprong aan de technologie van de elektronische muziekstudio, maar ademt tegelijkertijd een ongevenaarde spirituele diepgang. Zijn partituren zijn abstract, maar tevens uiterst concreet in hun geestrijke zeggingskracht.

Al op jonge leeftijd werd Harvey ingewijd in de moderne muziek. Hij studeerde bij Schönberg-enthousiasteling Hans Keller, raakte al vroeg in de ban van Karlheinz Stockhausen en maakte dankzij Milton Babbitt – bruistablet van de Amerikaanse avant-garde – een eerste kennismaking met de elektronische muziek. Ook van grote invloed: de geschriften van de Oostenrijkse antroposoof Rudolf Steiner en Harvey's interesse in het Boeddhisme en Oosterse filosofie.

Beide werelden vielen samen in de jaren zeventig, toen Harvey zich aan het IRCAM-instituut met behulp van computeranalyses verdiepte in de elementaire klankdeeltjes. Verworven inzichten kristalliseerden zich uit in composities als 'Mortuos plango, vivos voco' (1980) en 'Bhakti' (1982); net

als 'Sringara chaconne' (2008) dat vanavond wordt gespeeld, klinkende essays in klankkleuronderzoek met een sterk spirituele inslag. Met de titel 'Sringara chaconne' verwijst Harvey naar één van de negen Indiase rasa's (lees: gemoedstoestanden), die ten grondslag liggen aan de traditionele Indiase kunsten. Vrij vertaald betekent sringara 'liefde', hetzij tussen man en vrouw, hetzij tussen het individu en het goddelijke. Harvey vangt die amoureuze essentie in vier sensibele akkoorden, die vervolgens worden onderworpen aan subtiele variatietechnieken. Een beetje zoals in de chaconne, een barokke variatievorm op een herhaald basmotief.

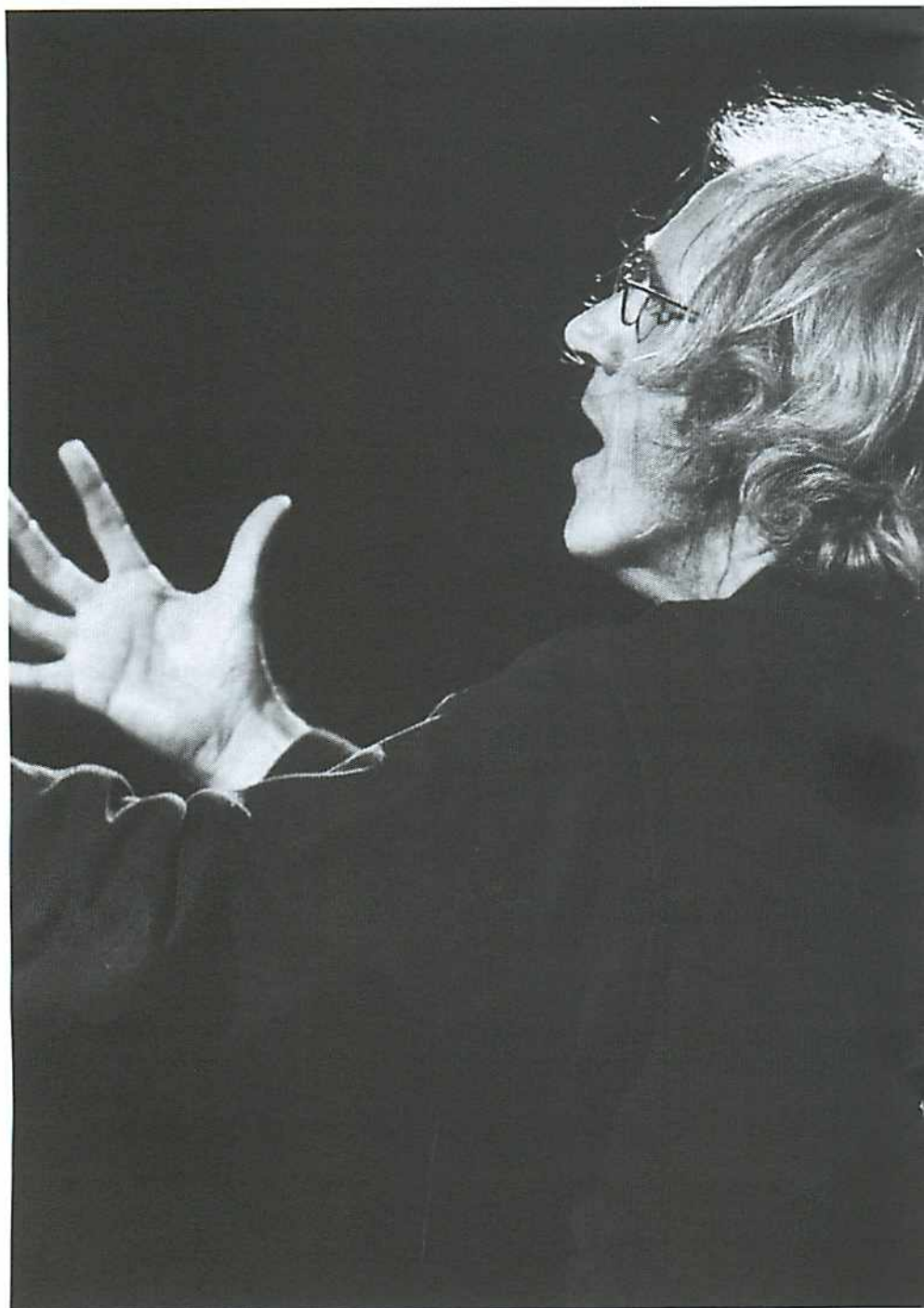
Gesublimeerd oorlogsleed

Sinds het midden van de jaren negentig, de periode dat hij doorbrak met zijn 'Raga's' voor orkest, valt de naam Wim Henderickx (1962) niet meer weg te denken uit het Vlaamse muziekleven. Inmiddels is hij huiscomponist bij Muziektheater Transparant, wordt er bij het eigen cd-label van de Filharmonie ruimschoots aandacht besteed aan zijn orkestrale oeuvre en ging begin dit jaar zijn 'Eerste symfonie' in première bij het Nationaal Orkest van België.

Daarnaast onderhoudt Henderickx een hechte band met het HERMES-ensemble. Het Antwerpse collectief voor moderne muziek nam onder meer zijn cd 'Disappearing in Light' op en verzorgde tevens de muziek bij de succesvolle muziektheaterproductie 'Medea'. Vanavond geeft het gezelschap, onder leiding van Henderickx zelf, de wereldpremière van zijn 'Atlantic Wall' (2012).

De titel verwijst naar de kolossale verdedigingslinie die de Duitsers in de vroege jaren veertig optrokken langs de Westkust van het Europese vasteland. De compositie is dan ook een terugblik op de gruwelen van de Tweede Wereldoorlog. "Maar op een introspectieve manier", verzekert Henderickx. "Met mijn muziek wil ik de diepmenselijke pijn sublimeren tot een bijna spirituele beleving."

Om die beleving zo compleet mogelijk te laten zijn, maakt Henderickx een uitvoerige verkenning van de stem van mezzosopraan Mireille Capelle. Kurt Ralske tekende bovendien voor pakkende videobeelden. Daarnaast zoekt Henderickx een extra klankdimensie door het gebruik van live elektronica, die werd gerealiseerd in samenwerking met Jorrit Tamminga. Akoestische klank en resonantie worden in 'Atlantic Wall' dus vermengd met elektronische klankschaduwen. Ziehier het waarom voor de ondertitel die Henderickx zijn nieuwe compositie meegaf: 'Voix de l'ombre'.

Marc Michael De Smet

zo 4 nov 2012 / 20 uur / blauwe zaal
AQUARIUS
OLV. MARC MICHAEL DE SMET

FRANÇOIS CATTIN (CH) Comédie 2 (2008, Belgische creatie)	14'
EDUARDO ANDRÉS MALACHEVSKY (ARG) Do not pass by like a dream (2009, Belgische creatie)	6'30"
ED HUGHES (UK) Homeward Bound (2010, Belgische creatie)	6'
EMILIO MENDOZA (VEN) Susurro II (Belgische creatie)	9'
ROLAND CORYN (BE) Sleep now, o sleep now (2011)	5'
ANTHONY RITCHIE (NZ) This sea we cross over (2010, Belgische creatie)	4'30"
GEORGE BALINT (ROE) Din Demult (2007, Belgische creatie)	9'
CHARLES HALKA (USA) Dipuku Rauda (2009, Belgische creatie)	4'
CHING- WEN CHAO (TW) Tsang Tse (2011, Belgische creatie)	9'

sopraan

Baiba Bartkevica
Mady Bonert
Annemie Clarysse
Annelies Meskens
Penelope Turner
Lieve Van Lancker

tenor

Jos Braeken
Tom Deneckere
Steven Hofman
Steven Marien
Thomas Meert
Peter Ratinckx

alt

Carolien De wilde
An Janssens
Martine Renson
Marleen Schampaert
Tin Siegers
Leen Willems

bas

Frederik Meireson
Rudy Tambuyser
Peter Van Damme
Lieven Van den Eede
Luc Van Ocken
Patrick Vanreckem

A CAPELLA COCKTAIL

Het Vlaamse kamerkoor Aquarius heeft al bijna twintig jaar een zwak voor hedendaags repertoire. Dat maakt de zangersclub geknipt voor het slotconcert van de World Music Days, waarin een dik uur aan eigentijdse koormuziek uit alle windstreken zal klinken.

Uit ruim dertig inzendingen koos dirigent Marc Michael De Smet negen composities. Geen makkelijke taak, want de kwaliteit was over het geheel genomen meer dan goed, de geografische spreiding erg groot en de stilistische verscheidenheid enorm. Toch is het De Smet gelukt om een kleurrijke a capella cocktail samen te stellen.

Visioen

Na ettelijke jaren in de Geneefse compositiekلاس van Eric Gaudibert, begon François Cattin in Bern aan een studie muziekwetenschap. Wellicht is het vanwege die musicologische basis dat de Zwitser in zijn composities op bijna filosofische wijze aan de grenzen van het strikt muzikale morrelt. Exemplarisch zijn stukken als 'Eclipse', een 'performance' voor driehonderd musici en een stad. Of 'Ecoute', dat in een ruim twintig uur durende uitvoering de tijd uit zijn voegen rukt. En wat te denken van Cattins 'Comédies', een reeks werken waarin hij de notatie van toonhoogtes resoluut vermijdt?

Hoe dergelijke muziek klinkt, kunt u vanavond zelf ervaren. Want ook in 'Comédie 2' omzeilt Cattin het gebruik van vaste toonhoogtes. In het werk voor twaalf solo zangers gaat de componist bovendien aan de haal met het idee van de Goddelijke openbaring. Daarvoor gebruikt hij fragmenten uit Dante's beschrijving van het paradijs en de bijbelse tekst over Saulus op reis naar Damascus. "Aanvankelijk vertolken de koorleden die teksten onafhankelijk van elkaar, als twee gescheiden werelden. De vrouwen zingen Dante, de heren de bijbelse parabel. Maar langzaam vloeien ze over in elkaar, her- en erkennen ze elkaar in een onuitsprekelijk visioen." Zoals de partituur het voorschrijft is een belangrijke visuele component weggelegd voor camera's en beeldschermen – en dat is een primeur voor het concert van vanavond.

Grote liefde

De muzikale carrière van Eduardo Andrés Malachevsky (°1960) verliep niet bepaald alledaags. Na een conservatoriumopleiding directie en compositie besloot de Argentijn om op zijn 24e in te treden in een streng cisterciënzer klooster, waar bij gedurende veertien jaar een teruggetrokken en contemplatief leven leidde.

Dat Malachevsky de kloosterorde uiteindelijk verliet, had alles te maken met de grote liefde die hij in zijn monnikentijd opdeed voor koormuziek. In

1998 besloot hij die liefde na te jagen, en met succes: inmiddels is hij een veelgevraagd koordirigent en -componist.

Zijn muziek kenmerkt zich dan ook door vernuftig gebruik van de verschillende facetten van de menselijke stem. Zo mag blijken uit 'Do not pass like a dream' (2009), een stuk voor a capella koor op een eigenhandig vertaald gedicht van Rabindranath Tagore. "In the deep shadows of the rainy July...", begint de tekst. Even schaduwachtig is Malachevsky's partituur, die grosgiert in mistige klankstapelings, chromatische rookgordijnen en een keur aan sfeer verhogende sis- en blaasklanken.

Duistere keerzijde

De Britse componist Ed Hughes (*1968) had leermeesters als Alexander Goehr (Cambridge) en Michael Finnissy (Southampton), en liet de afgelopen jaren op uiteenlopende vlakken van zich horen. Zo componeerde Hughes onder meer voor London Sinfonietta, schreef hij een opera ('The birds') voor The Opera Group en maakte hij nieuwe scores bij legendarische stomme films als 'Regen' en 'Pantserkruiser Potemkin'.

Zijn 'Homeward bound' dat vanavond op het programma staat is afkomstig uit zijn grootschalige koorcompositie 'A buried flame' (2010). Voor het aangrijpende werk putte Hughes inspiratie uit gedichten van (ex)gevangenen uit Guantanamo Bay: "Ik was in de eerste plaats helemaal ondersteboven van het persoonlijke lijden dat in die gedichten wordt uitgedrukt", bekent Hughes. "Maar op een hoger plan gaat het even zeer om het besef dat 'the war on terror' een duistere keerzijde heeft, die leidt tot opsluiting zonder proces en andere onrechtvaardigheden."

Levende surround set

De Venezolaanse componist Emilio Mendoza (*1953) is wat men noemt een muzikale veelvraat. Jazzgitarist, voorzitter van stichtingen voor etnomusicologie en popmuziek, hoofd van het Audio Visual Integrated Art project aan de Universidad Simon Bolivar: Mendoza doet het allemaal en met evenveel enthousiasme.

Even gevarieerd was Mendoza's studietijd. Na een conservatoriumopleiding in zijn geboorteland behaalde hij zijn doctoraal diploma compositie aan de Catholic University of America (Washington) en deed hij aan de Musikhochschule Düsseldorf onderzoek naar het componeren met elektronica.

Die technische achtergrond kwam Mendoza goed van pas bij het schrijven van 'Susurro II': volgens hemzelf een "elektronische compositie voor een niet-elektronisch instrument, namelijk een gemengd koor". In het werk laat de componist zijn zangers namelijk 'white noise' (lees: elektronische ruis) imiteren door het toonloos vertolken van een arsenaal aan ruisklanken. Hoewel Mendoza minieme kleurschakeringen aanbrengt ("vergelijk het met de grijs- en bruintinten van een droogboeket") wil hij met 'Susurro II'

eerst en vooral de ruimte onderzoeken. Het koor staat dan ook verdeeld over de zaal opgesteld, als een levende surround set.

Onderdrukte onrust

Voor het laatste werk van dit slotconcert grijpt Aquarius terug op een oude bekende: Roland Coryn (*1938). De muziek van de Kortrijkse componist stond immers al vaker op de lessenaars van het kamerkoor en afgelopen zomer maakte het gezelschap nog opnames voor een cd die is gewijd aan Coryns belangrijkste koorcomposities ('A meeting with...', vanaf medio 2013 op de markt).

Vanavond staat 'Sleep now, o sleep now' op het programma. Het "koorlied", zoals de componist het stuk bestempelt, verklankt een gelijknamige gedicht uit de bundel 'Chamber music' van James Joyce. Coryn: "zoals bij iedere lectuur spiegelt de lezer zich aan de tekst. In dit lied heb ik getracht de onderdrukte onrust die het gedicht kenmerkt tot uitdrukking te brengen. Daartoe leek mij het gebruik van het ritme van de pavane een goed middel. Het is een ingetogen en sober stuk, op enkele uitbarstingen na."

Golvende lijnen

Via zijn vader kreeg de Nieuw-Zeelandse componist Anthony Ritchie (*1960) de Engelse muziek met de paplepel ingegoten: Ralph Vaughan Williams, Herbert Howells, veel Gerald Finzi, dat werk. Daarnaast ontloek door toedoen van de ouderlijke platenkast al op jonge leeftijd een liefde voor Béla Bartók.

Beide invloeden lieten zo hun sporen na in Ritchie's verdere muzikale ontwikkeling. Tijdens zijn studietijd, die hij doorbracht in Christchurch (Canterbury University) en in Boedapest, waar hij na een disseratie over Bartók compositie studeerde aan de Franz Liszt Academie. Maar ook in zijn verdere leven, zoals mag blijken uit de 'pastorale' trekken van veel van zijn kamermuziek en de ritmische vitaliteit van bijvoorbeeld zijn drie Symfonieën en zijn Pianoconcert.

Met het koorwerk 'This sea we cross over' (2010) schreef Ritchie een eerbetoon aan de nauwe band tussen Nieuw-Zeeland en Australië. De tekst ontleende hij aan een gedicht van Jenny Bornholdt over vele oorlogsslachtoffers van het Australian & New Zealand Army Corps. "Bornholdt gebruikt de zee als een referentiepunt", aldus de componist, "en ook in mijn muziek neemt de zee een belangrijke plaats in, zoals blijkt uit de lange golvende lijnen."

Er was eens

George Balint (*1961) behaalde zijn master orkestdirectie aan de Nationale Muziekuniversiteit van Boekarest, waar hij in 2003 tevens promoveerde op een onderzoek naar "theoretische perspectieven op muzikale interpretatie". Als dirigent van het Nationaal Operette Theater bewijst hij al enkele

jaren die theorieën ook prima in praktijk te kunnen brengen.

Daarnaast is Balint actief als componist. Naar eigen zeggen is hij het meest thuis in kamermuzikale genres, uiteenlopend van instrumentaal solowerk tot koormuziek, en werkt hij "vanuit een Roemeens ethos, maar dan wel benadert vanuit een moderne expressie". Die werkwijze werpt zijn vruchten af, zoals mag blijken uit de vier keer dat de Roemeense Componisten Unie een werk van hem bekroonde.

Onder deze stukken de koorcompositie 'Din demult' (2007) – vrij vertaald: 'Er was eens' – waarin Balint een subjectieve duik neemt in de muzikale krochten van het collectief onderbewuste. Daarbij baseerde hij zich vooral op de folklore van Afrikaanse pygmeestammen die, niet toevallig, bekend staan op hun eeuwenoude muziekcultuur en complexe polyfonie.

Stoomfluiten en spoorbielzen

De achternaam van Charles Halka verradt een Oost-Europese komaf. Redden voor de Amerikaanse componist om na een studie aan het Peabody Conservatory te Baltimore zijn licht op te steken aan de conservatoria van Sint Petersburg en Vilnius.

In Vilnius deed Halka, met financiële ruggensteun van het Fulbright Center, onder meer onderzoek naar de traditionele Litouwse volksmuziek. Werkzaamheden die in 2009 resulteerden in 'Julius', een opera met folkloristische wortels over de gruwelen van de Tweede Wereldoorlog.

Het koorstuk 'Dipuku Rauda' (2009) is afkomstig uit de eerste akte van 'Julius' en verklankt de angst van een groep vluchtelingen die samengepakt zit in een trein. Door ritmisch gebruik van de oud-Litouwse teksten weet Halka een beklemmende sfeer neer te zetten, waarin hier en daar imitaties van stoomfluiten en dreunende spoorbielzen doorklinken.

Ritmische klanktaal

De Taiwanese Ching-Wen Chao (*1973) behaalde haar doctoraal aan Stanford University, waar zij studeerde bij Jonathan Harvey, Brian Ferneyhough en Jean-Claude Risset. Ook bracht zij in Californië talloze uren door in het Center for Computer Research in Music and Acoustics. Noeste arbeid, die er weliswaar voor zorgde dat Chao's muziek vandaag de dag wereldwijd wordt uitgevoerd door vooraanstaande gezelschappen als het Arditti String Quartet, Klangforum Wien en het Taiwan National Symphony Orchestra.

Ondanks haar internationale succes zocht Chao het voor haar koorcompositie 'Tsang tse' aanmerkelijk dichterbij huis. De titel van het stuk verwijst naar de ritmische patronen die ten grondslag liggen aan traditionele Taiwanese muziek, en die eeuwenlang zijn overgeleverd in mondelinge formules, een soort ritmische klanktaal. De tekst van 'Tsang tse' is grotendeels ontleend aan die mondelinge formules, evenals de ritmische drive die het stuk van begin tot eind kenmerkt.

FRANCOIS CATTIN

Comédie 2

originele Franse tekst zie inlegblad
Nederlandse vertaling:

sopranen/alten

En ik zag een licht, op een rivier gelijkend,
vol goud-gesprankel tussen bei zijn oevers,
met al de kleuren van een wondere lente

'De stroom en de topazen,
die in en uit gaan, en de lach der bloemen
zijn 't schemerig voorspel van der waarheid klaarte.
Toch is hun taal en zin in zich niet donker;
alleen van u komt hier het onvolmaakte,
omdat uw blik niet stijgt tot op hun hoogten.'

Zoals wij in het lied meer stemmen onderscheiden
zo zag ik in 't licht van Venus nieuwe luchters
zich meer of minder in 't rad bewegen,
al naar de graad, denk ik, van 't eeuwig schouwen.

'Tot u het licht der ogen,
dat in mijn gloed verging, wordt weergegeven,
zal 't dienstig zijn, dat spreken 't zien vergoede.
O zeg mij dan: waarop richt zich uw liefde?
En blijft verzekerd, dat 't gezichtsvermogen
in u gedooft, maar geenszins werd vernietigd.

'Laat uw begeerte naar buiten gloeien
en aan ons zich tonen,
getekend met uw diepste zielestempel'

Zo droomt men daaromlaag, met open ogen.

En plots scheen dag bij dag gevoegd te wezen
of Hij, die alles kan, de hemelruimte
een tweede zon tot sieraad had gegeven.

Zoals wij in het lied meer stemmen onderscheiden
Zo droomt men daaromlaag, met open ogen

'En blijft verzekerd, dat 't gezichtsvermogen in u gedooft, maar geenszins werd vernietigd.'

De vrouwen toch, die door deez' hemelgaarden
u tot geleidster is, heeft in haar ogen
De kracht die was in Ananias' handen
(*Ananias legde Paulus de handen op en genas zijn blindheid. (Bijbel: Handelingen 9,10)

'Ontsluit weer de ogen en ge zult me ontwaren
zoals ik ben, want reeds is u verschenen
wat u de kracht schenkt om mijn lach te dragen'

En ik zag een licht, op een rivier gelijkend.

tenoren/bassen

"Saul, Saul, waarom vervolg je mij?"

Onderweg, niet ver van Damascus, gebeurde er tegen het middaguur iets onverwachts: opeens werd ik omstraald door een fel licht uit de hemel. Ik viel neer op de grond en hoorde een stem tegen me zeggen: "Saul, Saul, waarom vervolg je mij?"

Ik vroeg: "Wie bent u, Heer?" En de Heer antwoordde: "Ik ben Jezus van Nazareth, die jij vervolgt."

De mensen die bij me waren, zagen wel het licht, maar hoorden niet de stem van hem die tegen mij sprak.

Ik vroeg: "Wat moet ik doen, Heer?" De Heer zei tegen mij: "Sta, op en ga naar Damascus, daar krijg je precies te horen wat je opdracht is.

Omdat het stralende licht me blind gemaakt had, namen mijn reisgenoten mij bij de hand en brachten me zo naar Damascus.

Daar kwam een zekere Ananias naar me toe. Hij ging voor me staan en zei: "Saul, broeder, open je ogen!" En op datzelfde ogenblik kon ik hen zien.

(uit: Handelingen van de Apostelen, hfdst 22)

EDUARDO ANDRÉS MALACHEVSKY

Do not pass by like a dream

In the deep shadows of the rainy July,
with secret steps, thou walkest, silent as night,
eluding all watchers.

Today the morning has closed its eyes,
heedless of the insistent calls of the loud east wind,
and a thick veil has been drawn over the ever-wakeful blue sky.

The woodlands have hushed their songs,
and doors are all shut at every house.
Thou art the solitary wayfarer in this deserted street.
Oh my only friend, my best beloved,
the gates are open in my house
-do not pass by like a dream

Rabindranath Tagore

ED HUGHES

Homeward Bound

Begins this journey without reins,
Ends in capture without aims;
Now lying in the cell awake,
With merriment and smiles all fake:
Freedom is spent, time is up –
Tears have rent my sorrow's cup;
Home is cage, and cage is steel
Thus manifest reality's unreal
Dreams are shattered, hope are battered,
Yet with new status one is flattered!
The irony of it – detention and all:
Be so small, and stand so tall.
Years of tears and days of toil
Are now but fears and tyrants' spoil;
Ordainment has surely come to pass,
But endure alone one must this farce.
Now 'patience is of virtue' taught,
And virtue is of iron wrought;
So poetry is in motion set
(Perhaps, with appreciation met).
Still the paper do I pen,
Knowing what, but never when –
As dreams begin, and nightmares end –
I'm homeward bound to beloved tend.

Moazzam Begg
[c] University of Iowa Press, 2007

EMILIO MENDOZA

Susurro II

geen tekst, spatiale elektronische compositie

ROLAND CORYN

Sleep now, o sleep now

Sleep now, O sleep now,
O you unquiet heart!
A voice crying "Sleep now"
Is heard in my heart.

The voice of the winter
Is heard at the door.
O sleep, for the winter
Is crying "Sleep no more"

My kiss will give peace now
And quiet to your heart.
Sleep on in peace now,
O you unquiet heart!

James Joyce

ANTHONY RITCHIE

This sea we cross over

This sea we cross over and over.
Tides turning on gold and sheep.
On rain
On sand
On earth the fallen lie beneath.
On geography
On women standing.
Matilda waltzing.
On people of gardens and movement.
On trade and union.
This sea a bridge of faith
This sea we are contained and moved by.

Based on text by Jenny Bornholdt

GEORGE BALINT

Din Demult

geen tekst, proeve van primitieve communicatie

CHARLES HALKA

Dipuku Rauda

(oorspronkelijke tekst in het Litouws)

Fear grips the mind
Determination tramples the heart.
The birch sap is strained
No home but hard frost
The distant land
Our eyes of horror
Lost among forests
Trampled without feeling.
What will the children see
If you don't flee further,
Where will you hide your eyes
From fate's clutches?
Maybe elsewhere will be better
Maybe others will be kind.
Fear grips the mind
Determination tramples the heart.

CHING-WEN CHAO

Tsang Tse

geen tekst, gebaseerd op percussieklank

HERMESENSEMBLE

HERMESensemble is een Antwerps collectief voor hedendaagse muziek en kunst. Het repertoire en de uitvoeringspraktijk van de klassieke avant-garde vormen steeds het startpunt van de producties, maar het ensemble streeft er bewust naar artistieke grenzen te verleggen; enerzijds zoekt het confrontaties op met oude muziek, pop- en wereldmuziek, anderzijds onderzoekt het synergieën met andere disciplines zoals (muziek)theater, beeldende kunsten, video, film en multimedia. Vele van de concerten worden door een expliciet visueel karakter gekenmerkt, zoals de projecten met historische films. Vaak vinden ze plaats op bijzondere, passende locaties, zoals bijvoorbeeld de monumentale kunstwerken van Anish Kapoor of in een interessante industriële architectuur. De producties presenteren muziek van onder meer John Cage, Salvatore Sciarrino, Kaija Saariaho, Morton Feldman, Ivan Fedele, Peter Ablinger, Jérôme Combier, Joby Talbot, Hans Abrahamsen en Yan Maresz, de Belgen Luc Brewaeyts, Frédéric D'haene, en Wim Henderickx en jong talent als Hanne Deneire, Thomas Smetryns, Bram Van Camp en Annelies Van Parys. HERMESensemble is ensemble in residentie van AMUZ, concerteert regelmatig in de belangrijkste Belgische concertzalen en festivals, en is daarnaast vaak te gast op vooraanstaande podia in Amsterdam, G.H. Luxemburg, Maastricht, Parijs en Venetië.

www.hermesensemble.be

MARCO ANGIUS

De Italiaanse dirigent Marco Angius (*1969) studeerde piano, compositie en orkestdirectie aan het conservatorium Santa Cecilia te Rome en promoveerde op een thesis over de pianowerken van Salvatore Sciarrino in de universiteit van Bologna. Hij was de assistent-dirigent van Bruno Aprea op het internationaal festival Martina Franca, Wexford Festival Opera, en het festival van Spoleto. In 1994 won hij de dirigentenprijs van Milaan en in 1996 de dirigentenprijs Maurizio Rinaldi in Rome. Recent leidde hij het Orchestra Sinfonica Nazionale della Rai di Torino (Rai Nuova Musica 2006 met premières van Stockhausen), Orchestra Teatro Lirico in Cagliari (Italiaanse première van een nieuwe orkestversie van de 'Lyrische Suite' van Alban Berg). In augustus 2000 dirigeerde hij de wereldpremière van 'Studi per l'intonazione del mare' van Salvatore Sciarrino voor 100 fluiten, 100 saxofoons en soli. Hij is de oprichter en dirigent van Ensemble Algoritmo, en leidde het onder meer in 'Laborintus II', 'Canticum Novissimi Testamenti' van Luciano Berio (Parco della Musica, Rome, 2003), 'Begleitmusik zu einer Dichtspielszene' van Giorgio Battistelli (Rome, 2004), en opnamen van 'Mixtim' van Ivan Fedele (Stradivarius, 2006), 'Luoghi d'infinito andare' van Nadir Vassena (Altrisuoni, 2005). In 2004 bracht hij 'Rot' (1972) van Domenico Guaccero uit, één van de meest invloedrijke componisten uit de nieuwe muziekbeweging van de jaren '60-'70 (bij Die Schachtel).

Recent werd hij uitgenodigd door Muzyka Centrum Krakow (2005), met een nieuwe productie van 'Frau Frankenstein' van Giorgio Battistelli in de Poolse Filharmonie -klankprojectie door Alvise Vidolin); Warschau Herfst-festival 2006 voor een nieuwe productie van de opera 'Luci mie traditrici' van Salvatore Sciarrino; Festival Traiettorie 2006 in Parma; Festival Pontino in 2006; Teatro Lirico Sperimentale in Spoleto, waar hij de winnende operacompositie van de Orpheusprijs 2007 zal dirigeren, in coproductie met Teatro dell'Opera in Rome, seizoen 2007-'08; en Istituto Universitaria dei Concerti in Rome (concerten in 2007). Marco Angius doceert orkest-directie aan het conservatorium van Lugano sinds 2004, en aan het Santa Cecilia conservatorium te Rome.

WIM HENDERICKX

Wim Henderickx studeerde compositie en percussie aan het Conservatorium van Antwerpen, volgde masterclasses in Darmstadt en sonologiestudies aan het Ircam in Parijs en het Conservatorium in Den Haag. Hij doceert compositie en muziekanalyse aan de Conservatoria van Antwerpen en Amsterdam en leidt jaarlijks een compositiestage voor jongeren (Musica). Hij componeert kamermuziek, orkestwerken en opera's en zag diverse werken bekrond in zowel binnen- als buitenland. Vreemde culturen zijn vaak een inspiratiebron. Met de Filharmonie, altviolist Leo De Neve en percussionist Gert François nam hij zijn drie Raga's op (1999, MDC7833). 'Confrontations' voor Afrikaanse en Westerse percussie werd geproduceerd met het Zuiderpershuis (2004). Zijn 'Saeta' en 'In Deep Silence', met gitariste Raphaella Smits verscheen bij Accent (2006, ACC24177).

Als huiscomponist bij Muziektheater Transparant realiseert hij al meer dan tien jaar opera's en werken voor muziektheater, waaronder 'Achilleus' voor jongeren en 'Een Totale Entführung' met Ramsey Nasr. Sinds 2007 werkt hij regelmatig samen met HERMESensembles als componist en dirigent. Tijdens het festival opera XXI in 2011 ging 'Medea', op tekst van Peter Verhelst, in de Singel in première met de Veenfabriek, Muziektheater Transparant en HERMESensembles met Wim Henderickx als dirigent en percussionist.

www.wimhenderickx.com

AQUARIUS

Het kamerkoor Aquarius heeft in de loop der jaren naast twee naamveranderingen eveneens een repertoireverschuiving doorgemaakt. In 1995 groepeerden een twintigtal zangers uit België, Nederland en Luxemburg zich tot het 'Benelux Selection of the World Youth Choir', om zo te kunnen deelnemen aan het wereldjeugdkoor te Chili. Onder leiding van Marc Michael De Smet bleef ook nadien het koor verder bestaan, al werd de naam gewijzigd in het 'Goeyvaerts Consort'. Door zich te noemen naar Karel Goeyvaerts, dé pionier van de hedendaagse muziek na 1950 in

Vlaanderen, gaf het koor toen al te blijken dat men resoluut de weg van hedendaagse muziek zou inslaan. Deze naamsverandering moest symbool staan voor progressieve, avontuurlijke en actuele programmatie en vormgeving. De keuze voor actuele muziek werd ruim opgevat. De bonte veelstemmigheid van onze tijd weerspiegelde zich in de keuze van de stukken. Het Goeyvaert Consort zong Cage naast Theodorakis, Eisler naast Stockhausen, Rihm naast Poulenc, Pärt naast Schnittke, en ook Vlaamse componisten kregen een podium. Kleinere solo-bezettingen acpteerden in coproducties met oa. Spectra, Limelight, Quatuor Danel, Blindman, Symfonieorkest van Vlaanderen en Goeyvaerts Strijktrio, en ook werd geëxperimenteerd met muziektheaterproducties. Het koor organiseerde twee eigen festivals in 1998 en 2001, en daarnaast stond het op de planken in Nederland, Frankrijk, Duitsland, Polen, Spanje, Estland... Hun discografie omvatte in deze tweede fase 6 opnamen. In 2007 veranderde het koor opnieuw van koers. Het repertoire evolueerde van hoofdzakelijk hedendaagse koormuziek naar een dialoog tussen nieuwe en oude muziek, met als nieuwe naam 'Aquarius'. De cd/dvd 'Het Lam Gods bezongen' illustreert deze nieuwe wending: het project mengt oude muziek (von Bingen, gregoriaans, Palestrina, de Victoria) met minder oude (Bruckner, Brahms, Verdi) en moderne muziek (Poulenc, Barber, Pärt, Gorecki). Aquarius valt met andere woorden niet langer in een hokje te plaatsen. De keuze om alle facetten van de actuele muziek te brengen levert in plaats van een herkenbaar beeld een kakelebonte veelheid op. De '44 Harmonies' van John Cage voor het voetlicht brengen naast het machtige, bijbelse scheppingsverhaal van Gunter Bialas (1907-1995) is zowel de traditie als de avant-garde laten spreken. De grote, nieuwe koormuziek naar het kleine Vlaanderen halen, de formidabele, kleine Vlaamse koormuziek naar de grote wereld uitdragen, de vele tongen van zo vele belangrijke artiesten laten spreken en van het podium de wereld maken, zijn de uitdagingen die Aquarius graag nog jaren aangaat.

www.gc-aquarius.be

MARC MICHAEL DE SMET

Marc Michael De Smet, dirigent en cellist, studeerde aan de conservatoria van Gent, Brussel en Maastricht. Als dirigent is hij leerling van Lucas Vis, wiens voorliefde voor de hedendaagse muziek hij deelt. Hij bezocht daarnaast masterclasses van Franco Ferrara in Sienna (Italië) en de internationale koorleiderscursus onder leiding van Laszlo Heltay. Hij kreeg compositielessen van de Belgische componist Norbert Rosseau en de Nederlander Louis Andriessen. Naast zijn zangcomposities, schreef hij ook wat werk voor theater. Zo componeerde hij in 1996 de muziek voor 'De Trojaanse vrouwen', een productie van KNS. Daarnaast componeerde hij meer dan 150 liederen voor sopraan en cello. Zijn werk 'ter nagedachtenis', vijf liederen voor sopraan en cello werd in 2001 bekroond in de Provin-

ciale wedstrijd voor compositie (Oost-Vlaanderen). De Smet was tien jaar lang assistent – leraar kamermuziek aan de conservatoria van Mons en Brussel. Momenteel doceert hij koor en koordirectie, vocaal ensemble en kamermuziek aan het Conservatorium van Gent. De Smet heeft er reeds een boeiende en afwisselende muzikale carrière opzitten. In 1983 stichtte hij De Nieuwe Muziekgroep, een ruim ensemble voor hedendaagse muziek dat hij leidde gedurende 7 jaar. De nieuwe muziekgroep tekende voor meer dan honderd Belgische creaties en maakte talloze radio-opnamen. In 1989 mocht De Smet met het Nederlandse Aquarius Ensemble de kamerorkestversie van Goeyvaerts' opera 'Aquarius' begeleiden. In België stichtte en dirigeerde hij respectievelijk het Elceric koor (Gent), het Brecht/Eisler koor (Antwerpen – Gent – Brussel) en De tweede adem (Gent) (amateurkoren). Hij dirigeerde eveneens de filmmuziek voor 'Le huitième jour' van Jaco Van Dormael. In 1995 richtte hij het Goeyvaerts Consort op, nu Aquarius, een kamerkoor, gespecialiseerd in hedendaagse vocale muziek, dat op korte tijd internationale weerklink verwierf. Marc Michael De Smet gaf ook lezingen over enkele belangrijke Belgische componisten: Norbert Rosseau, Louis de Meester, Karel Goeyvaerts, Lucien Goethals. Hij schreef een studie over Louis De Meester en werkt momenteel aan een monografie over Norbert Rosseau. In 1988 kreeg hij voor de promotie van de Vlaamse muziek de Julien Roussel-prijs. In 2005 ontving hij de Fuga-prijs (SABAM) voor de promotie van de Belgische muziek.

BINNENKORT IN DESINGEL

NIUW VLAAMS & INTERNATIONAAL

EMANON ENSEMBLE ol.v. **RAF DE KENINCK**

G LIGETI

Zes Bagatellen voor blazerskwintet

L. VAN HOVE

Chamber Symphony (wereldcreatie)

G LIGETI

'Musica Ricercata' voor piano

Chamber Concerto for 13 Instrumentalists

WO 28 NOV 2012 blauwe zaal / 20 uur

€ 18 basis € 14 -25/65+ € 8 -19 jaar

INLEIDING Mark Delaere 19.15 uur / blauwe foyer

architectuur theater dans muziek

WWW.DESINGEL.BE

T +32 (0)3 248 28 28
DESGUINLEI 25 / B-2018 ANTWERPEN

WORD **FAN** VAN DESINGEL OP **FACEBOOK**

deSingel is een kunstinstelling van de Vlaamse Gemeenschap en geniet de steun van

hoofdsponsor

mediasponsors

ASB

Haven van
Antwerpen

De
Standaard

Knack

CANVAS